Av Stefan Lundmark, HIR Kristianstad
E-post: stefan.lundmark@hushallningssallskapet.se

Sortjämförelse av olika utsädesmängder i vårkorn

Inledning

Gällande utsädesmängdsrekommendationer baseras i stor utsträckning på gamla försök och erfarenheter. Det kommer hela tiden in nya sorter på marknaden som i många avseenden kan skilja sig från äldre sortmaterial. Dessutom går sådtekniken hela tiden framåt varför det kan finnas god anledning att revidera gamla rekommendationer.

En tendens i den praktiska odlingen är att sådtiden på våren tidigareläggs och utsädesmängderna minskas. Utsädesmängder nere på 200 grobara kärnor per kvadratmeter är relativt vanliga och en del lantbrukare, framförallt på lättare jord, prövar utsädesmängder ner mot 150 grobara kärnor per kvadratmeter.

I dessa två försök har man testat två nya maltkornsorter: SY Sanette (SW) och KWS Irina (Ssd). Bägge sorterna har gått mycket bra bland annat i England, där de legat på topp vad gäller avkastning.

Utsädesmängderna som prövats är 100, 200, 300 och 400 grobara kärnor per kvadratmeter. Försöken har legat på jordar med mellan 15 och 20 % lera och bra mullhalt, förfrukt sockerbetor, sådd första veckan i april.

Enligt gällande rekommendationer från Hushållningssällskapets växtodlingsrådgivning så bör utsädesmängden under ovanstående förutsättningar vara cirka 300 grobara kärnor per kvadratmeter.

Resultat och diskussion

I tabell 1 framgår att medelnettoskörden i försöken ökar med ökad utsädesmängd. Vid uträkningen av nettoskörden har kostnaden för utsädet dragits ifrån. Beräknat utsädespris är 3,50 per kg och beräknat spannmålspris 1,50 per kg. Resultaten från två enskilda försök under en odlingssäsong kan man inte dra några långtgående slutsatser av. Vi kan konstatera att nettoskörden från 400 grobara kärnor har gett drygt 400 kr högre intäkt än vad 200 grobara kärnor har gjort (Sanette), motsvarande siffra för Irina är cirka 900 kr per hektar.

Den av rådgivningen rekommenderade utsädesmängden hamnar i ekonomiskt avseendet ungefär mitt emellan.

Tittar man på proteinhalt och tusenkornvikt så är resultaten mycket logiska. Högre skörd ger lägre proteinhalt vid oförändrad N-giva. Tätare bestånd ger lägre tusenkornvikt.

Bägge försöksfälten har hög avkastningspotential, vilket syns i skördenivåerna. Fält med bra avkastningspotential kan bära fram tätare bestånd och högre skördar. Detta kan vara en förklaring till resultaten. Hade försöken legat på lättare jord hade förmodligen resultatet sett annorlunda ut. Det är dock intressant att vi fick högst nettoskörd vid så pass hög utsädesmängd som 400 grobara kärnor. Kanske ska vi variera utsädesmängden mer än vi gör idag!? Många gånger sår vi säkert för tjockt, men ibland helt uppenbart för tunt.

Tabell 1. Skörderesultat (L7-171) och nettointäkt vid varierad utsädesmängd i vårkorn

Sort	Grobara kärnor/m2	Nyboholm			Bollerup			Medelavk 2 försök kg/ha	Brutto-intäkt	Netto-intäkt
		avkastning kg/ha	tk-vikt	råprotein % av ts	avkastning kg/ha	tk-vikt	råprotein % av ts			
Sanette	100	6 480	63,3	9,3	8 000	61,7	10,8	7240	10 860,0	10 632,5
Sanette	200	8 610	60,4	85	9 150	59	10,2	8880	13 320,0	12 865,0
Sanette	300	8 750	58,2	8	9 640	58,3	9,3	9195	13 792,5	13 110,0
Sanette	400	9 180	57,5	8	9 760	56,6	9,6	9470	14 205,0	13 295,0
Irina	100	6 870	62,2	10	7 360	60,6	10,8	7115	10 672,5	10 445,0
Irina	200	8 270	59	8,8	8 400	57,6	9,8	8335	12 502,5	12 047,5
Irina	300	8 700	57,8	8,2	8 970	56,6	9,8	8835	13 252,5	12 570,0
Irina	400	8 830	56,9	8,1	9 640	54,8	9,7	9235	13 852,5	12 942,5
									korn 1,50	uts 3,50